

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZAPADNOHERCEGOVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINSKI SUD U LJUBUŠKOM

Broj: 63 0 P 044530 25 P 2

Ljubuški, 09.10.2025. godine

Općinski sud u Ljubuškom, po sutkinji Ankici Čuljak, u pravnoj stvari tužitelja: 1. D. (J.) K. iz Ljubuškog, N.K. ... 2. I. (J.) K. iz Lj., N.K. 3. O. (B.) K., M., A. S. ..., 4. V. (B.) K., M., A. S. ..., 5. S. (V.) G. rođ. K., A. S. ..., 6. A. (F.) V. rođ. Č., M., K. V. ..., 7. L. (I.) D. rođ. K. RH ... O., P., svi tuženici zastupani po punomoćnicima Marku i Dariu Kraljević, te Mariji Skoko, odvjetnicima iz Ljubuškog, protiv tuženih: M. (A.) K. iz Lj., H. 2. M. (A.) B., B.B. ..., M., H., 3. G. (A.) K., Lj. P. O., RH, svi zastupani po punomoćnici Đemi Hasanagić Milaimi, odvjetnici iz Sarajeva, radi utvrđenja i uknjižbe, nakon ponovno provedene glavne i javne rasprave održane dana 09.09.2025. godine, u nazočnosti parničnih stranaka pod brojem 1. i 7. i punomoćnika parničnih stranaka, proglasio je glavnu raspravu zaključenom, te dana 09.10.2025. godine, donosi sljedeću

P R E S U D U

I. Utvrđuje se da su tužitelji D.K. 1/14, I.K. 1/14, O.K. 1/28, V.K. 1/28, S.G. 1/14 i A.V. 1/14 suvlasnici i suposjednici sa navedenim dijelovima, a tužiteljica L.D. suvlasnica i suposjednica sa 1/7 nekretnina upisanih u k.o. H. i to u zk. ul. broj: 452 (kč. 494 i 495), 493 (kč. 698), 500 (kč. 770), 867 (kč. 721), 870 (kč. 717 i 758), 1177 (kč. 726), 1283 (kč. 646), 1287 (kč. 577), odnosno nekretnine koje su upisane u posjedovnom listu broj 114 k.o. H. (kč. 494, 495, 646, 698, 717, 720, 721, 726, 758, 770 i 956) i posjedovnom listu broj 593 (kč. 577) iste k.o. pa su tuženice dužne priznati ova suvlasnička i suposjednička prava tužiteljima i trpjeti da se tužitelji temeljem ove presude uknjiže u zemljišnoj knjizi kao suvlasnici u navedenim zk. ulošcima sa navedenim suvlasničkim dijelovima, odnosno da se tužitelji upišu u katastarski operat u navedenim posjedovnim listovima na navedenim nekretninama sa navedenim suposjedničkim (sukorisničkim) dijelovima sve u roku od 30 dana pod prijetnjom ovrhe.

II. Tuženice su dužne tužiteljima solidarno platiti troškove parničnog postupka u iznosu od 3.696,00 KM sa zakonskim zateznim kamatama počevši od presuđenja tj. 09.10.2025. godine do konačne isplate u roku od 30 dana pod prijetnjom ovrhe.

O b r a z l o ž e n j e

Ovaj sud je donio odluku dana 10.05.2023. godine usvajajući tužbeni zahtjev tužitelja koja odluka je nakon izjavljen žalbe tuženica uvažena, prvostupanjska presuda ukinuta i predmet vraćen na ponovni postupak. U obrazloženju odluke Županijskog suda Široki Brijeg se između ostaloga navodi da je tuženicama onemogućeno raspravljanje pred sudom jer je tužena L.D. saslušana pred sudom pozivom na odredbe prijedloga za osiguranje dokaza iz članka 169 i 170 Zakona o parničnom postupku FBiH a da o prijedlogu za osiguranje dokaza nisu bili obaviješteni tuženici, da sud treba imati u vidu da je postupak uspostave vođen po službenoj dužnosti u kojem su tužitelji propustili prijaviti

svoja prava na nekretninama, da parnični sud nije ovlašten raspravljati o zakonitosti upravnog postupka, kao i da se sud osvrne o prigovore aktivne i pasivne legitimacije.

Tužitelji su dana 10.06.2022. godine ustali sa tužbom protiv tuženih, radi utvrđenja i uknjižbe.

U tužbi navode da je zajednički prednik parničnih stranaka njihov pradjed J. (I.) K. iz H. koji je bio upisan kao vlasnik spornih nekretnina u zk. ul. broj 276, 277, 130, 302, 106, 135, 137 i 138 k.o. SP_H. sve do „uspostave – harmonizacije“ koja je izvršena u zk. uredu Općinskog suda u Ljubuškom pod brojem 063-0-DN-13-000 866 od 02.07.2013. godine (Dn: 1085/11, 1037/11, 1452/11, 1078/11, 1455/11, 1762/11, 1868/11) a na k.č. 577 u zk. ul. br. 1287 k.o. H., nakon provedenog postupka priznavanja prava vlasništva na uzurpiranom zemljištu, temeljem Rješenja Općine Ljubuški, broj: 04/2-31-4-38/13 od 22.05.2013. godine, uknjižena je I-vo tuženica – Dn:1872/11 od 17.06.2011. godine. Da je nakon uspostave i navedenog Rješenja o priznavanju prava vlasništva na uzurpiranom zemljištu nekretnine upisane u zemljišne knjige i to: k.č. 494 i 495 u zk. ul. br. 452 k.o. H., k.č. 698 u zk. ul. br. 493 k.o. H., k.č. 770 u zk. ul. br. 500 k.o. H., k.č. 721 u zk. ul. br. 867 k.o. H., k.č. 717 i 758 u zk. ul. br. 870 k.o. H., k.č. 726 u zk. ul. br. 1177 k.o. H., k.č. 646 u zk. ul. br. 1283 k.o. H. na tužene sa suvlasničkim dijelovima po 1/3 a na k.č. 577 u zk. ul. br. 1287 k.o. H. upisana je tužena pod 1. M.K. sa 1/1. Da je pokojni pradjed J.K. imao sina I.K. koji je rođen oko 1896 godine a umro 1953. godine. Iza pok. J. i iza pok. I. K. nikada nisu provedeni ostavinski postupci. Da je prilikom avio fotogrametrijskog snimanja 1974. godine i izlaganja podataka 1976. godine u katastru, kao posjednik svih nekretnina u katastarskom operatu za k.o. H. upisao se otac tuženica pok. A.K. sin I. Navodi da pradjed parničnih stranaka J.K. je imao jednog sina I.K. koji je djed tužitelja od 1-6 tj. djed/pradjed tuženih, a otac 6. tužene. Da je pok. I.K. imao četiri sina i četiri kćeri i to: sina pok. V.K. iza koga su ostali B.K. i S.G. rođ. K., da je *B. K. umro u tijeku ovog postupka pa su njegovi nasljednici V. i O. K.* sina pok. A.K., iza koga su ostale tuženice: M.1, M.2 i G., sina pok. F. iza koga je ostala kći M.Z., sina J. K. iza koga su ostali sinovi – tužitelji D. i I. K., kćerku pok. F.Č. iza koje su ostali M.3 i A. V., kćerku pok. V.I. koja nije imala nasljednika prvog nasljednog reda, kćerku L.D. i kćerku J.I.. Nadalje navodi da V.I. nije imala nasljednika prvog nasljednog reda, to njen dio pripada ostalim nasljednicima – braći, sestrama, odnosno bratićima i sestrićima po pravu predstavljanja (tj. parničnim strankama i navedenim svjedocima – M.Č., J.I. i M.Z. koji nisu zainteresirani za svoje dijelove na spornim nekretninama), pa bi prema redovitom tijeku stvari gore navedeni nasljednici naslijedili dijelove iza imovine pok. J. odnosno I.K.. Da su tužene G. (A.) K., M. (A.) B. i M. (A.) K. provele 2011. godine „uspostavu“ na način što su prethodno provele ostavinski postupak iza pok. oca A. K. prema tada postojećem katastarskom stanju (posjed u katastru bio na A. K. od avio fotogrametrijskog snimanja) te dostavili zk. uredu Rješenje o nasljeđivanju broj: 63 0 O 015129 11 O od 15.05.2013. godine koje sadrži samo katastarske podatke o nekretninama, te je zk. ured u postupku uspostave prema čl. 69. ZZK smatrao da su one „najvjerojatnije“ suvlasnice i upisao ih u zk. ulošcima br. 452, 493, 500, 721, 870, 1177 i 1283 k.o. H. kao suvlasnice sa po 1/3 iako su tuženice znale, ili su morale znati da vlasnička prava na ovim nekretninama prema Zakonu o nasljeđivanju imaju svi nasljednici iza pok. J. odnosno pok. I. K., što znači da su tužene postupale nesavjesno i nepošteno. S druge strane ni zk. ured nije mogao provesti „uspostavu“ po čl. 69. ZZK jer je imao podatke da je zk. vlasnik K. J. I., a ne K. A., a iza K. J. I. nije proveden ostavinski postupak niti dostavljeno rješenje o nasljeđivanju iza njega. Da je tužena M. (A.) K. bez suglasnosti

ostalnih suvlasnika (stranaka u postupku) koje nije ni obavijestila tijekom 2013. godine provela postupak „*priznavanje uzurpacije*“ na k.č. 577 k.o. H. te ishodila Rješenje Službe prostornog uređenja i imovinsko pravnih poslova Odjela imovinsko pravnih i katastarskih poslova Općine Ljubuški broj 04/2-31-4-38/13 od 22.05.2013. godine i upisala se na ovoj nekretnini u zk. ul. br. 1287 k.o. H. kao vlasnica nekretnine sa 1/1. Ta nekretnina predstavlja staru uzurpaciju koju je izvršio pradjed stranaka pa pravo na dio prema čl. 2. st. 2. Zakona o upravnom postupku imaju sve stranke (gore navedeni svjedoci) prema gore navedenim suvlasničkim dijelovima jer se navedena parcela ne smatra uzurpiranim zemljištem, pa je na ovoj nekretnini stečeno pravo vlasništva dosjelošću prije 06.04.1941. godine. Navode da su posjednice nekretnina navedene u posjedovnom listu broj 114 k.o. H. tužene M. B., G. K. i M. K. sa po 1/3 a u posjedovnom listu br. 593. k.o. H. navedena je kao posjednica M. K. sa 1/1.

U tijeku trajanja postupka umro je tuženik B. K. sin I. te su njegovi nasljednici sinovi O. i V. K. koji su preuzeli postupak, a što je razvidno iz MKU za B. K., izvadaka iz MKR grada M. za O. i V. K. od 29.06.2025. godine, izjave O. i Vlade K. od 29. svibnja 2025. godine, koji kao nasljednici oca B. K. preuzimaju postupak. Iz navedenih razloga predlažu da sud u cijelosti udovolji tužbenom zahtjevu tužitelja koji glasi kao u izreci presude, uz naknadu troškova postupka prema troškovniku.

U odgovoru na tužbu tuženice u cijelosti osporavaju postavljene neosnovane tužbene zahtjeve te ujedno ističu prigovor zastare u skladu sa člankom 171. Zakona o nasljeđivanju u F BiH smatrajući da su ispunjeni uvjeti za to naročito jer na to ukazuje niz činjenica i dokaza a posebno navodi predmetne tužbe. *Navodi da je nesporna činjenica da je pok. J. K. umro 1942. godine a pok. I. K. umro 1953. godine prošlog stoljeća koji je imao 4 sina i 4 kćeri među kojima i sina pok. A. K. iz kojeg su ostale tri kćerke M.1, M.2 i G. koje u skladu sa članom 10. Zakona o nasljeđivanju F BiH predstavljaju prvi nasljedni red pri čemu treba napomenuti i činjenicu da je čl. 8. stav 3. istog Zakona određeno da nasljednici bližeg nasljednog reda isključuju iz nasljedstva osobe daljeg nasljednog reda. Da je pok. I. K. umro 1953. godine znali su svi njegovi potomci pa i oni koji se sada pojavljuju kao tužitelji. Jer se kao tužitelj pojavljuje direktno njegova kćerka L.D.. Da su svi imali i informaciju da je pok. I. K. imao nekretnine u svom posjedu jer su ih svi zajednički obrađivali i nitko od njih nakon smrti pok. I. K. nije postavio pitanje bilo kakvog nasljedstva niti prava na isto, a što su mogli učiniti bez bilo kakvih problema. Navodi da je nesporna činjenica da je nakon dvadeset jedne godine poslije smrti pok. I. K. točnije 1974. godine odnosno 1976. godine izvršeno avionsko snimanje nakon čega je na predmetnim nekretninama kao posjednik upisan pok. A. K. otac tuženih u skladu sa tadašnjim pozitivnim zakonskim procedurama. Da su ovu informaciju imali svi potomci I. K. o čemu govori činjenica da su se u tom periodu svi posjećivali, družili pa su mogli postaviti pitanje nasljedstva, što opet nisu učinili. Da je nakon smrti pok. I. K. postojao međusobni usmeni dogovor između braće i sestara da se nekretnine prepisu na pok. A. K. obzirom da je u tom periodu nakon smrti svog oca jedini ostao da živi na predmetnim nekretninama koje je samostalno obrađivao u iste ulagao te plaćao porez, struju, vodu itd. Ističu da se nitko od ostalih potomaka pok. I. K. nije koristio nijednim svojim pravom i da im to nikad nitko nije ni branio. Da su svi osim pok. A. K. svojevrijedno napustili predmetne nekretnine te iako su svi dolazili pok. Anti Kozini u posjetu nitko od njih, nije vršio svoja vlasnička ovlaštenja, niti su protiv pok. A. K. pokrenuli parnicu u navedenom periodu kojom bi tražili predaju naslijeđa a što su mogli vrlo lako učiniti, a odgovor na pitanje zašto to nisu učinili*

su već dali. Da je predmetni dogovor postojao potvrđuje i izjava J.I. rođena K. kći I. od 27.07.2022. godine ovjerena od strane nadležnog organa u kojoj je navedeno da su ona, njena braća V., F. i J. i sestre Č. F., I. V. i D. L. nakon smrti oca 1953. godine osim brata pok. A. K., svojevrijem napustili sve nekretnine koje se nalaze u Lj. u BiH i bile u vlasništvu njenog oca pok. I.K. i da iste nikada nisu potraživali. Da je čitava procedura vezana za upis prava vlasništva nad predmetnim nekretninama učinjena na zakonit, savjestan i pošten način, a koja činjenica pored navedenog upućuje i na zaključak da se u konkretnom slučaju radi o neosnovanoj tužbi. Tuženice nadalje navode da nakon avionskog snimanja bilo tko je mogao podnijeti žalbu na predmetno rješenje ako je smatrao da su tim rješenjem povrijeđena nasljedna ili vlasnička prava. Da su tuženice izvršile upis predmetnih promjena u katastru Općine Ljubuški, a da se kao tužitelj pojavljuje osoba koja je te promjene odobrila kao predstavnik nadležnog organa tj. tužitelj D. K.. Radi se o Rješenju Službe za prostorno uređenje imovinsko pravne i katastarske poslove – Odsjeka za imovinsko pravne i katastarske poslove, broj: 04-30-10-722/21-4 od 18.08.2021. godine gdje je navedeno da u postupku nema zakonskih zapreka da se izvrši predmetni upis. Da je bilo što nezakonito urađeno upis ne bi mogao biti izvršen tako da ne stoje navodi tužitelja o nekim nezakonitim radnjama tuženica a koja činjenica sama po sebi govori da se radi o neosnovanoj tužbi zbog čega predlažu da se prigovor zastare tuženica usvoji a predmetna tužba odbije kao neosnovana. Nadalje navode da tuženice nisu osobno pokrenule ostavinski postupak iza oca A. već je isti pokrenut po službenoj dužnosti od strane nadležnog organa koji je utvrdio pravo stanje stvari, pozvao nasljednice prvog nasljednog reda koji red isključuje druge nasljedne redove, te nakon provedenog postupka donio predmetno Rješenje o nasljeđivanju na temelju kojeg su na zakonit način izvršene određene promjene u zemljišnim knjigama u zk uredu Općinskog suda Ljubuški, što sve ukazuje da od strane tuženica nije urađena nijedna nezakonita radnja, pa da sud odbije tužbeni zahtjev uz naknadu troškova parničnog postupka.

Na glavnoj raspravi provedeni su sljedeći dokazi: saslušani su tužitelji: L.D., D. K., S.G. i A.V. u svojstvu parničnih stranaka, saslušani su svjedoci M.L. i M.Č., te su provedeni sljedeći materijalni dokazi: uvid u izvratke iz zk. uložaka, broj: 452, 493, 500, 867, 870, 1177, 1283 i 1287 k.o. H., Rješenje Općine Lj., broj: 04/2-31-4-38/13 od 22.05.2013. godine za k.č. 577 k.o. H. iz zk. uložka, broj: 1287 iste k.o., popisni list od 02.09.1976. godine za posjedovni list 114 k.o. H., Rješenje o nasljeđivanju Općinskog suda u Ljubuškom broj: 63 0 O 015129 11 O od 15.05.2013. godine, iza A. K., posjedovni listovi, broj: 114 i 593 k.o. H., vojna knjižica J. K., oca tužitelja iz 1967. godine, izvod iz matične knjige vjenčanih za J.K., oca tužitelja i u kopiju te matične knjige vjenčanih, izvod iz matične knjige umrlih za J.K., oca tužitelja, Ugovor o darovanju od 23.08.1996. godine, izjava J.L. (rođena K.) kći I. od 27.07.2022. godine, Rješenje Službe za prostorno uređenje imovinsko pravne i katastarske poslove – Odsjeka za imovinsko pravne i katastarske poslove broj: 04-30-10-722/21-4 od 18.08.2021. godine, Dopis ZK Ureda od 17.11.2022. godine u kojem se dostavljaju spisi, broj: 063 0 Dn 13 000 866, Dn:1037/11, Dn:1868/11, Dn:1078/11, Dn:1455/11, Dn:1451/11, Dn:1762/11, Dn:1085/11.

Cijeneći dokaze pojedinačno i u njihovoj međusobnoj povezanosti, sukladno čl. 7. i 8. Zakona o parničnom postupku F BiH ZPP („Sl. Novine“ F BiH, broj: 53/03, 73/05, 19/06, 98/15), odlučeno je kao u izreci iz sljedećih razloga:

Među parničnim strankama nije sporno da je zajednički predak parničnih stranaka pradjed J. K. umro 1942. godine, a djed I. K. umro 1953. godine.

Među strankama nije sporno da nisu vođeni ostavinski postupci iza pok. J. i I. K. te da se kao korisnik nekretnina za vrijeme avio snimanja u katastarskom operatu za k.o. H. upisao otac tuženica pok. A. K. što je razvidno iz popisnog lista broj 114 od 2.9.1976. godine za k.o. H..

Sud je tijekom postupka utvrdio da je pok. I. K. imao četiri sina i četiri kćerke, i to:

1. sina pok V. iza koga je ostao sin B. K. koji je umro u tijeku ovog ponovljenog postupka pa su iza njega ostali O. i V. K., i kćerka S.G. rođena K.,

2. sina pok. A. K. iza koga su ostale tuženice: M.1, M.2 i G.

3. sina pok. F. iza koga je ostala kći M.Z.,

4. sina J.K. iza koga su ostali sinovi tužitelja D. i I. K.,

5. kćerku pok. F.Č. iza koje su ostali M. i A.V.,

6. kćerku pok. V.I. koja nije imala nasljednika prvog nasljednog reda.,

7. L.D. kćerku i

8. kćerku J.L., pa su po redovnom tijeku stvari navedeni nasljednici iza imovine pok. J., odnosno I. K. prema njihovim interesima (M.Č., J.I. i M.Z. nisu zainteresirani za sporne nekretnine) označeni sa nasljednim dijelovima kao u izreci, pa su tužitelji i tuženici legitimirani da budu stranke u ovom postupku sukladno članku 8 i 10 Zakona o nasljeđivanju FBiH („Službene novine F BiH“ broj 80/2014 i 32/2019 –odluka US).

Naime, prema članku 216 stavak 1 i 2 Zakona o nasljeđivanju FBiH („Službene novine F BiH“ broj 80/2014 i 32/2019 –odluka US) podaci o nasljednicima se dobivaju od podataka dobivenih od srodnika umrloga, od osoba s kojima je umrli živio, te od drugih osoba koje ih mogu pružiti, a to su u ovom slučaju tužitelji i tuženi kao zakonski nasljednici zajedničkog prednika koji jedino mogu dati ispravne i točne podatke o nasljednicima, stoga su tužitelji označeni sa nasljednim dijelovima kao u izreci, pa su tužitelji i tuženici legitimirani da budu stranke u ovom postupku, pa nije utemeljen prigovor tuženica vezano za aktivnu i pasivnu legitimaciju jer tužene nisu pružile dokaze koje bi opovrgle označene nasljednike.

J.I. je izjavom koju je ovjerila naglasila da nije zainteresirana za predmetne nekretnine „te da su nakon smrti oca 1953 godine iste napustili svi nasljednici osim brata pok. A.“, što sud prihvata i cijeni u dijelu da ona kao nasljednik nije zainteresirana za predmetne nekretnine, međutim, ista izjava se ne može prihvatiti istinitom u dijelu da su i ostali nasljednici napustili predmetne nekretnine i nisu bili zainteresirani za predmetnu imovinu, jer istoj nije mogla biti poznata volja ostalih nasljednika.

Među strankama je sporan prigovor zastare skladno članku 171. Zakona o nasljeđivanju u F BiH („Službene novine Federacije BiH broj 80/2014 i 32/2019 -odluka US) što ovaj sud smatra neutemeljenim jer se u konkretnoj parnici radi o stvarno pravnom zahtjevu/vlasnička tužba koje pravo ne zastarijeva, a navedena odredba se odnosi na nasljednu tužbu (hereditas petitio) koja je moguća između osoba koje se spore o pravu nasljeđa od kojih jedna ističe svoje jednako ili jače pravo nasljedstva prema osobi koja posjed prava stvari ostavine temelji na pravu nasljeđa, a konkretno ova parnica nije proistekla iz prava iz ostavinskog postupka, jer nitko od stranka nije pokrenuo ostavinski postupak, pa se ovdje radi o zajednici nasljednika.

Znači, ex lege nasljeđivanje koje je apsolutno pravo koje se stječe smrću ostavitelja i zato nije potrebno očitovanje volje nasljednika kojim prihvaća nasljedstvo kako to žele prikazati tuženice, a Zakon veže stjecanje nasljednog prava za smrt ostavitelja zbog čega takvo stjecanje nazivamo stjecanjem po sili zakona.

Iz iskaza i navoda stranaka proizlazi da ostavinski postupak iza njihovog zajedničkog pretka J. K. pradjeda parničnih stranaka nikad nije vođen, a čl. 133. ranijeg Zakona o nasljeđivanju i člankom 5. i 162 novog Zakona o nasljeđivanju FBiH („Službene novine Federacije BiH broj 80/2014 i 32/2019 -odluka US) je propisano da ***ostavština umrle osobe prelazi po sili Zakona na njegove nasljednike u trenutku smrti ostavitelja pa se nad ostavštinom pok. J. K. i I. K. uspostavlja nasljedna zajednica i njegovi nasljednici imaju zajedničku svojinu jer tek na temelju Rješenja o nasljeđivanju dolazi do su/svojine.***

Naime, iz iskaza stranaka i materijalnih dokaza proizlazi da se ostavinski postupak iza zajedničkog prednika pradjeda J. K. i djeda parničnih stranaka I. K. nije provodio, pa je među nasljednicima postojala zajednica.

Diobu nasljedstva može zahtijevati svaki nasljednik koje pravo na diobu ne zastarijeva, a iz iskaza stranaka L.D., D. K., S.G., i A.V., te svjedoka M.L. i M.Č. proizlazi da dioba nije provedena sukladno članku 174. Zakona o nasljeđivanju FBiH („Službene novine Federacije BiH broj 80/2014 i 32/2019 -odluka US), pa se ne može prihvatiti navod tuženica da je postojala usmena dioba slijednika pok. I. K..

Stoga do utvrđenja koliki dijelovi nasljednog prava pripadaju pojedinim nasljednicima nisu utvrđeni diobom, pa sunasljednici upravljaju i raspolazu svim što čini nasljedstvo po pravilima po kojima zajednički vlasnici upravljaju i raspolazu stvarima, osim onim što je povjereno na upravljanje izvršitelju oporuke ili staratelju ostavine, a što se nije dogodilo u konkretnom slučaju.

Iz iskaza tužiteljice L.D., D. K., S.G. i A.V., te svjedoka M.L. i M.Č. proizlazi;
- da je otac tužiteljice pod 7 i djed/pradjed tužitelja pod 1-6 pok. I. K. umro 1953 godine, a majka /baka/prabaka Stojka 1967. godine,

- da je tužiteljica L. otišla u O. 1959 godine i da nikome nije prodala i dala svoju imovinu vezano za nasljedstvo u H.,

- da su tužiteljica L., njena braća i sestre, kao i ostali tužitelji dolazili sa svojom obitelji kada su mogli tu boravili, kupali se provodili svoje slobodno vrijeme i ponašali se slobodno dolazeći bez najave, a da je A. ostao na imanju kao i J. dok nije napravio kuću,

- da su sinovi pok. J. i to D. i I. ulagali u staru kuću stavljajući stolariju i otvore,
- da su njena braća J. i V. namjeravali graditi svoje kuće na imanju i to: pok V. na mjestu gdje je bila štala, a pok. J. na „Vrtanjku“, ali su odustali iz drugih razloga što je potvrdio i tužitelj D. K.,

-da su kćerke pok A. sada tuženice otišle iz H. 1980 tih godina, G. u Osijek, a M. u S.,

- da nasljednici nisu bili u zavadi i da nitko od nasljednika nije provodio ostavinski postupak.

Stoga se zaključuje da su tužitelji smatrali da je to njihova zajednička imovina jer su dolazili i koristili imanje svojih zajedničkih predaka na način da su popravljali staru kuću oko krova, oluka, pravili podrum i čatrnju, iskorištavali imanje korištenjem drva koja su im trebala za ogrjev, koristili prostor za svoje potrebe jer na imanju i sada drže pokretne stvari motor, pušku za lov, na iste dovezli polovni autobus koji služi kao garaža i ostava, imaju ključeve starih kuća, obilaze imanje, boravili su na istom imanju u vrijeme slobodnog vremena ljeta, kupali se na rijeci što sve proizlazi iz iskaza stranaka L.D., D. K., S. G. i A.V., te svjedoka M.L. i M.Č., a kojim iskazima sud poklanja vjeru.

Nije logično kako žele prikazati tuženice da nasljednici kao zajednički vlasnici koji ne borave stalno na imanju nemaju prava na imovini zajedničkih prednika, jer bi po toj logici i tuženice M.B. i G. K. bile bez prava na imovinu jer ne borave stalno na adresi u B. (M.B. na adresi B.B. ..., M., H., a K. G. na adresi L.J. P. ... O. RH), a prema navodima tužiteljice L. već od 1980 godine tužene ne žive na adresama u H..

Točno da I. K. otac, djed i pradjed stranaka umire 1953. godine, čime se imovina iza pok. I. nakon njegove smrti prelazi na sve njegove nasljednike, te imovina koja je predmet ove tužbe je zajednička imovina nasljednika pok. J. i I. K. odnosno svih njihovih slijednika po nasljeđivanju kao jednom od osnova stjecanja prava vlasništva, članka 23. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“ broj 66/13) jer nasljednici stječu vlasništvo nasljednih stvari u trenutku smrti ostavitelja.

To što se otac tuženica pok. A. K. upisao kao korisnik nekretnina za vrijeme avio snimanja prema popisnom listu od 2.9.1976. godine za posjedovni list broj 114 k.o. H. nije od značaja jer su te nekretnine *stečene od pok. J. i I. K.* prije nego je proveden postupak izlaganja na javni uvid podataka o nekretninama i utvrđivanja prava na nekretninama, jer tuženice nisu dokazale da je pok. A. K. po drugom osnovu stekao te nekretnine.

Stoga se ne može zaključiti da je pok. A. K. bio zakonit i savjestan posjednik jer mu je moralo biti poznato da se radi o imovini *pok. J. i I. K. koji je zajednički prednik parničnih stranaka*, pa je to imovina zajedničko vlasništvo zakonskih nasljednika preko njihovih prednika J. i I. K..

To što se pok. A. K. otac tuženica upisao 1976. godine prilikom avio snimanja kao korisnik nekretnina nije zakonit temelj za stjecanje prava vlasništva, te njegovoj obitelji tuženicama ne daje veća prava od ostalih nasljednika sada tužitelja, članak 52. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine F BiH“ broj 66/13), a poznato je da su svi nasljednici pod istim uvjetima jednakopravni u nasljeđivanju.

Pravo tužitelja od 1-7 da zahtijevaju sudsku zaštitu podnošenjem vlasničke tužbe u dijelovima 1/14, 1/28 a tužiteljice pod 7 u dijelu od 1/7 nekretnina upisanih u k.o. H. i to u zk. ulošku broj 452 (k.č. 494 i 495), 493 (k.č. 698), 500 (k.č. 770), 867 (k.č. 721), 870 (k.č. 717 i 758), 1177 (k.č. 726), 1283 (k.č. 646), 1287 (k.č. 577) odnosno upisanih u posjedovnom listu broj 114 k.o. H. i posjedovnom listu 593 iste k.o. kako su to tužitelji i tuženice časom smrti pok. I. i J. stekli to su tužitelji imali pravo da traže sudsku zaštitu svoga prava (su)vlasništva koje pravo nije ograničeno rokom, kako to žele prikazati tuženice da su tužitelji mogli prilikom izlaganja isticati prigovore zakonitosti upisa, kao i nakon uspostave.

Stoga se na konkretnu situaciju ne mogu primijeniti ograničenja koja su suprotna odredbama člana 1. Protokola 1. uz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, prema kojoj nitko ne može biti lišen svoje imovine i općim načelima međunarodnog prava i zakona o nasljeđivanju.

Tuženice su nadalje provele postupak uspostave i upisale imovinu na pok. A. K. koji je bio istina upisani korisnik, a što se vidi iz rješenja broj Dn 1037/11 od 01.01.2013. godine, Dn 1868/11 od 01.01.2013. godine, Dn 1452/11 od 01.01.2013. godine, Dn 1762/11 od 31.12.2012. godine, iako je njihov otac A. umro 2011. godine, te kasnije provele ostavinski postupak iza pok. oca A. K. te su se na temelju tog upisa i rješenja o nasljeđivanju upisale u posjedu sa dijelom 1/1 bez znanja tužitelja, što ne umanjuje pravo tužitelja na imovini opisanoj u izreci presude u dijelu 1/14., 1/28 i 1/7., koja istima pripada

nasljeđivanjem iza pok oca, djeda i pradjeda I. K. odnosno J. K. jer su tu imovinu delacijom stekli svi nasljednici.

Tužitelji smatraju da su predmetnom uspostavom zemljišnoknjižnih uložaka za predmetne nekretnine upisane u zk. ulošcima br. 451., 493., 500., 721., 870., 1177 i 1283 k.o. H. upisane tuženice kao suvlasnice sa po 1/3 iako su znale ili morale znati da prava na ovim nekretninama prema Zakonu o nasljeđivanju imaju svi nasljednici pok. J. odnosno pok. I. K. što ukazuje da su tuženice postupale nesavjesno jer je raniji upisani vlasnik bio zajednički predak K. J. I., a ne otac tuženica K. A., te su na taj način tužiteljima oduzeta njihova suvlasnička pravo na istima.

Odredbom člana 68. Zakon o zemljišnim knjigama FBiH ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 58/02,19/03., 54/04., I 32/19 - Presuda Ustavnog suda Federacije BiH broj U-22/16 i 61/22) je propisano da protekom rokova iz člana 67. ovog zakona zainteresirana osoba može ostvariti svoja prava u redovnom sudskom postupku, što znači da se donesenim rješenjima u postupku harmonizacije zemljišnih knjiga osobama koje smatraju da su im povrijeđena prava **ne uskraćuje mogućnost da eventualno pravo vlasništva na nekretninama ostvaruju u redovnom sudskom postupku što tužitelji i čine ustajući sa ovom tužbom.**

Također, iz članka 70. Zakon o zemljišnim knjigama FBiH ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 58/02,19/03., 54/04., i 32/19 - Presuda Ustavnog suda Federacije BiH broj U-22/16 i 61/22) slijedi da se konačna odluka o tome, da li će upis u zemljišnoj knjizi ostati onakav kako je to utvrđeno tijekom uspostavljanja ili ne, donosi nakon redovno provedenog sudskog (parničnog) postupka od strane zainteresirane osobe, što glede navedene zakonske odredbe ostavlja mogućnost tužiteljima da u redovnom parničnom postupku dokazuju da su i oni suvlasnici predmetnih nekretnina.

Pitanje da li je D.K.mogao znati za rješenja o uspostavi kao ovlaštena osoba je irelevantno za sami postupak jer on nije bio jedan od učesnika - stranka u postupku, jer je sva rješenja o uspostavi zapimala tuženica M. K. što je razvidno iz predmeta uspostave i dostavnica, pa iz navedenog proizlazi da tužitelji nisu ostvarili pravo na meritorno raspravljanje po pitanju rješavanja postupka uzurpacije.

Nadalje, iz rješenja Službe za prostorno uređenje i imovinsko pravne poslove odjel imovinsko pravnih i katastarskih poslova broj 04/2-31-4-38/13 od 22.05.2013. godine je razvidno da je u postupku priznanja vlasništva uzurpacijom bila uključena samo M. K. iako je to imovina koja je uzurpirana od strane zajedničkih prednika I. K. oca, djeda i pradjeda stranka, što po slijedu čini zajedničku imovinu stranaka.

Uzurpacija predstavlja čin samovoljnog prisvajanja zemljišta od strane određene osobe (uzurpanta) koja ne posjeduje valjanu pravnu osnovu. Uvjeti za priznavanje prava vlasništva u skladu sa odredbama Zakon o uzurpacijama između ostalog su da je zemljište uzurpirano prije 6. travnja 1941. godine od uzurpanta, da je uzurpant fizička osoba, obitelj ili porodična zadruga, te da se predmetno zemljište u skladu sa odlukom nadležne općinske skupštine odnosno vijeća poslije povučene linije nalazi u poljoprivrednom kompleksu, pravo vlasništva se upisuje na sve članove obitelji koji su se zatekli na uzurpiranom zemljištu 6. travnja 1941. godine, ukoliko stalno žive na tom zemljištu odnosno po pravu nasljeđa, na njihove nasljednike koji stalno žive na uzurpiranom zemljištu ili su privremeno odsutni, članak 2., 3., 4., i 5. Zakon o uzurpacijama („Službeni list SR BiH“, broj 6/78).

Zakonom o stvarnim pravima se mijenja dugogodišnja praksa i eliminira navedeni postupak utvrđivanjaprava vlasništva na zemljištu u državnom vlasništvu, budući da se

Zakon o uzurpacijama stavlja van snage tako da ostaje jedino mogućnost utvrđivanja prava putem dosjeloosti u postupku pred nadležnim sudom što ostavlja mogućnost tužiteljima da utvrde svoje pravo su/vlasništva na predmetnoj uzurpiranoj nekretnini u redovnom parničnom postupku.

Naime, zajednički predak stranaka pok. I. K. je umro 1953. godine što ukazuje na logičan slijed da je on uzurpirao ovu nekretninu kako se i navodi u rješenju od 22.05.2013. godine, nisu je mogle uzurpirati tuženice, pa čak ni njihov otac koji je rođen 1930. godine (razvidno iz rješenja o nasljeđivanju), stoga za predmetnu nekretninu k.č. 577 k.o. H. tužitelji imaju ista prava kao i tuženice za nekretnine koje predstavljaju vlasništvo predaka.

U pravcu navedenog govori brojna praksa Ustavnog suda BiH: „Pravo na pristup sudu je povrijeđeno kada sud propusti meritorno odlučiti o apelantovom građanskom pravu“, Odluka Ustavnog suda BiH, **broj U-64/02 od 24. listopada 2003. godine, stavak 48, objavljena u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“ broj 8/04; „Svaka osoba koja je direktno ili indirektno povrijeđena mjerama upravnih organa ima pravo pristupa sudu pune jurisdikcije da bi se osigurala zaštita njenih ugroženih prava“ Odluka Ustavnog suda BiH, broj U-25/03 od 21. siječnja 2004. godine, stavak 23, objavljena u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“ broj 40/04 (parnični postupak radi utvrđivanja prava vlasništva na tzv. vojnim stanovima) i dr.** Obzirom da stranke sada ovdje tužiteljima nije omogućeno sudjelovanje u upravnim postupcima povodom utvrđivanja stvarnih prava na nekretninama predstoji zagarantirano pravo na sudsku zaštitu putem vlasničke tužbe. Ovo je podudarno pravnom shvaćanju Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda, zauzetom na sjednici 20.12.2017. godine: „Na postupke po tužbama za utvrđivanje prava vlasništva na nekretninama koje su bile predmet izlaganja ne primjenjuju se rokovi iz članka 82 stavak (1) Zakona o premjera i katastru nekretnina.“

Iz citiranog pravnog shvaćanja ovaj sud smatra da nitko, pa ni stranke čije su nekretnine bile predmetom javnog izlaganja, ne može biti uskraćen za pravo na podnošenje vlasničke tužbe, jer bi to vodilo povredi prava na imovinu članka 1 Protokola 1 EKLJP i članka II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi odluke: 49 0 P 005460 15 Rev od 21.12.2017. godine, 49 0 P 040078 19 Rev od 07.04.2021. godine i dr.).

Tužitelji dakle imaju pravni interes za podnošenje ove tužbe za utvrđivanje prava vlasništva u smislu odredbe članka 54. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) u svezi sa člankom 23., 25., i 52. Zakona o stvarnim pravima budući da je imovina koja je upisana u zk. ulošku broj 452 (k.č. 494 i 495), 493 (k.č. 698), 500 (k.č. 770), 867 (k.č. 721), 870 (k.č. 717 i 758), 1177 (k.č. 726), 1283 (k.č. 646), 1287 (k.č. 577) odnosno upisanih u posjedovnom listu broj 114 k.o. H. i posjedovnom listu 593 iste k.o. njihovog zajedničkog pretka čija imovina zajednička parničnih stranaka gdje dio tih nekretnina pripada tužiteljima u dijelu 1/14, 1/28 i 1/7 pa se isti sa tim dijelom imaju upisati u zemljišne knjige i kod Službe za imovinsko pravne poslove i katastar, sukladno članku 52. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 66/13).

Stoga je sud usvojio tužbeni zahtjev tužitelja kao u izreci presude, pozivajući se na odredbe članka 23., 25., i 52. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 66/13).

Kako su tužitelji uspjeli sa tužbenim zahtjevom to im pripadaju troškovi postupka koje su svojim radnjama tuženice neopravdano uzrokovale, sukladno članku 386., 387 i

396. Zakona o parničnom postupku ("Službene novine Federacije BiH" broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) i OT, kao u izreci pod točkom II.

Sud je tuženice obvezao da tužiteljima isplate troškove postupka u ukupnom iznosu do 3.696,00 KM, a koji se odnose na sastav tužbe 240,00 KM, zastupanja na pripremnom ročištu dana 09.11.2022., 24.01.2023. godine., 13.03.2023. godine., 28.05.2025. godine, u iznosu od po 240,00 KM uvećano za 100% zbog zastupanja u odnosu na nagradu koja predstavlja osnovu za uvećanje članka 27 OT pet tužitelja iznosi (240,00 KM plus 100%=480.00 KM), na raspravi 09.09.2025. godine iznos od 448,00 KM uvećano za 100% zbog zastupanja u odnosu na nagradu koja predstavlja osnovu za uvećanje (448,00 KM plus 100% = 896,00 KM) te pristojbe na tužbu i presudu u iznosu od po 200,00 KM.

Tužiteljima ne pripada trošak pristupa na ročište (vezano za troškove dolaska stranaka) jer se radi o strankama u postupku a ne o svjedocima, i na njihov zahtjev je iniciran ovaj postupak stoga je u njihovom interesu da budu nazočni na raspravama.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dopuštena je žalba
Županijskom sudu u Širokom Brijegu,
u roku od 30 dana, od dana donošenja
presude tj. 09.10.2025. godine za tužitelje,
a tuženicima od dana dostave, putem ovog suda.

Sutkinja,

Ankica Čuljak